

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319208551
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319208551.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou, v spore žalobkyne B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, D., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 297,09 eur takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobkyňi 150 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala dňa 18.12.2019 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala, aby žalovaný bol zaviazaný uhradiť jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 297,09 eur a náhradu trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XCsp/XX/XXXX o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná. Poukázala na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Humenné a na to, že bola úspešná nielen v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj v nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rozsudok Okresného súdu Humenné bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX z 29.4.2019.

Uviedla, že ako spotrebiteľka si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní a to podľa ustanovenia § 3 ods. 5 tretej vety Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Poukázala na to, že žalovaný nielen že v zmluve o spotrebiteľskom úvere z 27.2.2015 používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež aj konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky a v rozpore s dobrými mravmi sa snažil obohatiť na úkor žalobkyne o sumu 297,09 eur. Teda zo strany žalovaného sa jednalo o viacnásobné porušenie práva. Preto žiadala zaviazat žalovaného na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 297,09 eur, lebo o takúto sumu sa žalovaný na jej úkor chcel obohatiť.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne a to tak, že z nej nevyplývajú žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadostučinenia v sume, ktorú žalobkyňa žiada. Z podanej žaloby nevyplýva ani preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 tretia veta Zák. č. 250/2007

Z. z. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní. Teda účelom nebolo priznať primerané zadosťučinenie priamo za akékoľvek porušenie spotrebiteľského práva.

Poukázal tiež na to, že žalobkyňa už podala aj inú žalobu o finančné zadosťučinenie v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/67/2019 a nič jej nebránilo v tom, aby viaceré svoje nároky uplatnila v jednom konaní. Postup žalobkyne sa javí tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdený nárok komplexne a ide o snahu znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Nejestvuje žiadne oprávnený, zákonný a ani logický dôvod, aby žalobkyňa za účelom získania finančného zadosťučinenia účelovo podávala niekoľko žalôb, keď tak mohla preukázateľne urobiť v jednom konaní. Ak má primerané finančné zadosťučinenie plniť sankčnú funkciu, tak za všetky skutočnosti ktoré nastali do rozhodnutia súdu o jeho priznaní. Žalovaný poprel tvrdenia žalobkyne o tom, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu. Ide o súkromnoprávny inštitút občianskoprávneho charakteru, ktorý nemôže plniť funkciu sankcie. Tá je namieste v iných oblastiach práva ako je administratívne alebo trestné právo. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/3/2015, podľa ktorého to, či spotrebiteľ uplatní finančné zadosťučinenie jednou alebo viacerými žalobami neznamena, že nárok na finančné zadosťučinenie by mal vzniknúť v rozsahu rovnajúcom sa násobku počtu podaných žalôb. Preto navrhol, aby súd po prejedení žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania.

4. Žalobkyňa na preukázanie opodstatnenosti podanej žaloby pripojila ako listinné dôkazy rozsudok Okresného súdu Humenné a rozsudok Krajského súdu v Prešove. Žalovaný nepredložil žiadne listinné dôkazy, ani nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie. Súd nad rámec návrhu vypočul žalobkyňu, pretože ide o spotrebiteľský charakter sporu, kde súd má možnosť vykonať dokazovanie aj z vlastnej iniciatívy.

5. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XCsp/XX/XXXX-XX z 3.7.2018 žalovaný bol zaviazaný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 297,09 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 4.4.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd určil, že zmluvná podmienka, poplatok za poskytnutie úveru 51 eur uvedená v bode VI Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXX z 27.2.2015 uzatvorenej medzi stranami sporu, je neprijateľná. Priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

V odôvodnení rozsudku súd konštatoval, že mal za preukázané, že na základe zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni finančné prostriedky vo výške 459 eur a žalobkyňa mu uhradila 756,09 eur. Keďže v zmluve bolo nesprávne uvedené RPMN a zmluva neobsahovala všetky náležitosti tak, ako to vymedzuje ustanovenie § 9 Zák. č. 129/2009 Z. z., súd považoval úver za bezúročný a bez poplatkov, v súlade s ustanovením § 11 písm. b) a d) Zák. č. 129/2009 Z. z. Bolo teda preukázané, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, keďže prijal od nej plnenie vo výške 297,09 eur nad rámec zmluvy. Preto podanej žalobe bolo vyhovené a žalovaný bol zaviazaný vrátiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie v takejto výške. Zároveň súd v rozsudku určil, že zmluvná podmienka, poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľná.

Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX z 29.4.2019. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.4.2019.

6. Žalobkyňa vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že so žalovaným uzatvorila viacero úverových zmlúv, ale nevedela uviesť koľko ich bolo, ani kedy ich uzatvárala. Úverové zmluvy uzatvárala aj s inými nebankovými spoločnosťami a dostala sa do kolotoča splácania úverov. Došlo k tomu z dôvodu, že mala vo výchove tri maloleté deti, na ktoré ich otec neplatil výživné, lebo holdoval alkoholu. Ako rodina sa dostali do takej situácie, že musel odísť zo svojho bytu a spolu s deťmi potom bývala v rôznych podnájmoch, kde jej príjem nestačil na to, aby splácala úvery, platila podnájmy a ešte zabezpečovala výživu pre seba a svoje tri deti. Úvery jej boli poskytované zvyčajne tak, že bol poskytnutý úver a preto jeho splatením jej bola ponúknutá možnosť zobrať si ďalší úver. Nemala dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie úveru, tento bol uhradený vyšším úverom, ktorý musela splácať. Dostala sa tak do neustáleho kolotoča splácania dlhov, pričom niektorým spoločnostiam, tak ako aj žalovanému uhradila viac, než bolo potrebné. Niektoré úvery následne prestala splácať a obrátila sa na spoločnosť,

ktorá poskytovala právne poradenstvo spotrebiteľom. Tá za ňu riešila úverové vzťahy a momentálne má už len jeden nesplatený úver a to voči Slovenskej sporiteľni.

Uviedla, že celá situácia na ňu psychicky veľmi zle vplývala, lebo sa dostala do kolotoča dlhov a nesplatených pohľadávok a chodili jej rôzne upomienky od rôznych spoločností. Rovnako tak aj žalovaný ju kontaktoval a posielal jej upomienky, keď niektoré úvery prestala splácať. Až neskôr zistila, že niektoré úvery vlastne preplatila, lebo uhrádzala viac než mala. Celú situáciu v živote prežívala veľmi ťažko a je rada, že ju zvládla tak ako ju zvládla.

7. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa v čase poskytnutia a splácania úveru žalovanému bola v zlej ekonomickej situácii, pretože nemala vlastné bývanie a mala vo výchove tri deti. Povinnosťou poskytovateľa služieb, je zistiť bonitu klienta pred poskytnutím každého úveru. Žalovaný sa k žalobkyni zachoval neférov, keď jej neustále poskytoval ďalšie a ďalšie úvery, pričom z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu a na základe rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu bolo preukázané, že žalovaný v zmluve používal aj neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/80/2016, kde krajský súd konštatoval, že primerané finančné zadostučinenie by malo byť priznané v takej výške, o akú sa žalovaný chcel obohatiť alebo sa obohatil.

8. Podľa ustanovenia §1 ods. 1 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 ods. 1 písm. a) 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon“), spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa §53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

9. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Poskytnutie zadosťučinenia však nie sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola

privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

10. Súd mal za preukázané, že v konaní tunajšieho súdu sp. zn. XCsp/XX/XXXX viedla žalobkyňa proti žalovanému spor jednak o vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. V konaní bola úspešná, keď jej súd priznal bezdôvodné obohatenie vo výške 297,09 eur a zároveň rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky používanej žalovaným. Rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX. Nárok žalobkyne bol teda čo do základu preukázaný, lebo žalobkyňa ako spotrebiteľka v inom konaní úspešne uplatnila svoje právo a to jednak právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj právo na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaného v tom, že žalobkyňa nemala podávať viacero separátnych žalôb, ale svoje nároky na primerané finančné zadosťučinenie z viacerých konaní mala uplatniť jednou podanou žalobou. Podľa názoru súdu žalobkyňa ako spotrebiteľka nie je žiadnym zákonným ustanovením limitovaná v počte podaných žalôb. Je vecou každého žalobcu, či sa rozhodne podať žalobu, ak áno, voči komu a či svoje nároky bude uplatňovať jednou žalobou alebo viacerými. Tu súd poukazuje na to, že rozsudkom sp. zn. XCsp/XX/XXXX bolo žalobkyni priznané bezdôvodné obohatenie, ale súd aj určil, že zmluvná podmienka, ktorú žalovaný v zmluve používal je neprijateľnou. Napriek tomu žalobkyňa neuplatnila dva nároky na primerané finančné zadosťučinenie, za každé porušenie práva jednu, ale uplatnila len primerané finančné zadosťučinenie vo výške bezdôvodného obohatenia, to znamená nároku o ktorý sa žalovaný na jej úkor obohatil. Vzhľadom na charakter zmlúv o spotrebiteľskom úvere nie je vylúčené, aby strany sporu mohli uzatvoriť viacero zmlúv s rôznym obsahom. Pri každej jednej takejto zmluve je potrebné posúdiť prípadné porušenie predpisov upravujúcich ochranu spotrebiteľa, ktoré môžu viesť aj k priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný ako dodávateľ opakovane uzatváral so žalobkyňou zmluvy o spotrebiteľských úveroch a ak obsah týchto zmlúv neobsahoval predpísané náležitosti, prípadne ich obsahom boli neprijateľné zmluvné podmienky, alebo žalovaný iným spôsobom porušil predpisy o ochrane spotrebiteľa následkom je možnosť spotrebiteľa uplatniť na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a v prípade úspechu uplatniť proti dodávateľovi aj primerané finančné zadosťučinenie tak, ako to predpokladá ustanovenie § 3 ods. 5 Zák. č. 250/2007 Z. z. Preto neobstojí tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa mala všetky nároky voči nemu uplatniť jednou žalobou a nenavyšovať tak trovy konania. Bol to práve žalovaný, ktorý pri uzatváraní zmlúv opakovane porušil normy spotrebiteľského práva a vyvolal nutnosť uplatnenia práva žalobkyne ako spotrebiteľky na súde a teda aj možnosť za každé takéto porušenie žiadať satisfakciu v podobe primeraného finančného zadosťučinenia. Obranu žalovaného súd považoval len za účelovú a nespôsobilú docieľiť zamietnutie žaloby.

11. Súd sa však nestotožnil ani s výškou uplatňovaného nároku, ktorý sa rovnal bezdôvodnému obohateniu, ktoré žalovaný bol zaviazaný žalobkyni vydať v inom konaní.

Citované ustanovenie §5 ods. 3 Zák. č. 250/2004 Z.z. ustanovuje, že spotrebiteľovi patrí primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa podanou žalobou uplatnila sumu 297,09 eur, pretože žalovaný sa o takúto sumu reálne obohatil, keďže na jej vyplatenie žalobkyni bol zaviazaný priamo rozsudkom súdu. Podľa názoru súdu sa však primerané finančné zadosťučinenie nemôže automaticky rovnať sume, ktorá žalobkyni bola priznaná ako bezdôvodné obohatenie v inom konaní.

Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. V dôsledku konania žalovaného žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci.

12. Súd však nevyhovel žalobe v celom rozsahu, pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, lebo z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že jej nepriaznivá finančná situácia nebola vyvolaná len konaním žalovaného s ktorým uzatvorila zmluvu, ktorá bola podkladom uplatneného nároku. Naopak z výsluchu žalobkyne bolo preukázané, že uzatvorila viacero úverových zmlúv s viacerými nebankovými spoločnosťami a dostala sa do kolotoča splácania dlhov. Uviedla, že celú situáciu prežívala veľmi ťažko, najmä z dôvodu, že sa starala o tri maloleté deti, nemala vlastné bývanie, zabezpečovala si podnájom a bola obťažovaná kontaktovaním jednotlivých nebankových spoločností. Bolo preukázané, že na danom stave má podiel zodpovednosti aj žalovaný, keďže opakovane uzatvoril so žalobkyňou úverové zmluvy, hoci žalobkyňa dosahovala len veľmi malý príjem nepostačujúci na to, aby zabezpečila všetky svoje životné potreby, ako aj potreby svojich detí a navyše splácala rôzne úvery. Žalovaný sa na úkor žalobkyne dokonca bezdôvodne obohatil a použil voči nej aj neprijateľné zmluvné podmienky. Konanie žalovaného tak bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu jednak v sfére jej osobného života, ale aj zhoršenia jej ekonomickej situácie. O tom svedčí skutočnosť, že aj napriek tomu, že úverová zmluva mala byť považovaná za bezúročnú a bezpoplatkovú, žalovaný od žalobkyne získal nad rámec jej povinnosti finančné prostriedky vo výške 297,09 eur. Žalobkyňa bola nútená vyhľadať právne poradenstvo v spoločnosti zaoberajúcej sa ochranou spotrebiteľov a podať žalobu na súd. Súd považoval finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur pre žalobkyňu za dostačujúce najmä s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa čiastočne prispela k vzniknutej situácii tým, že uzatvorila viacero úverových zmlúv s viacerými nebankovými spoločnosťami. Napriek tomu konanie žalovaného si vyžiadalo priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, lebo v konaní, ktoré bolo podkladom pre podanie žaloby bolo žalobkyni priznané nielen bezdôvodné obohatenie, ale bolo určené, že jedna zo zmluvných podmienok je neprijateľná. Teda išlo o viacnásobné porušenie práva zo strany žalovaného, ktoré súd nemohol ponechať bez povšimnutia aj napriek tomu, že žalobkyňa uplatnila v rôznych konaniach viacero nárokov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Teda súd priznal žalobkyni sumu 150 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Takáto výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušenia práva spotrebiteľov, pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.